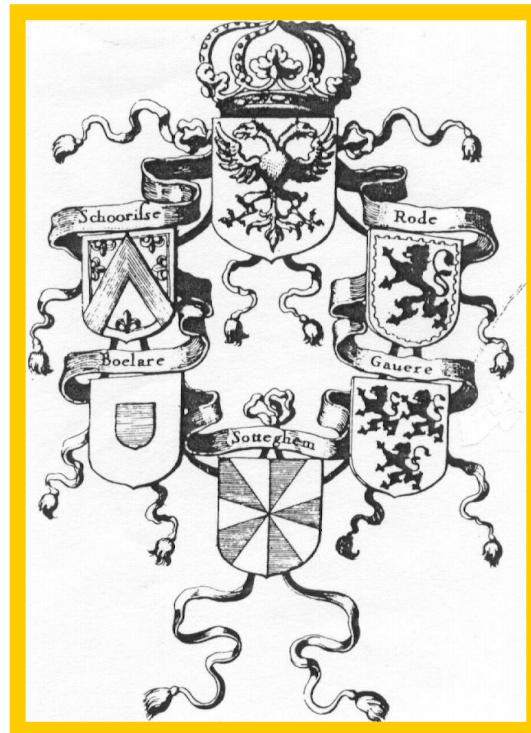

§ II.

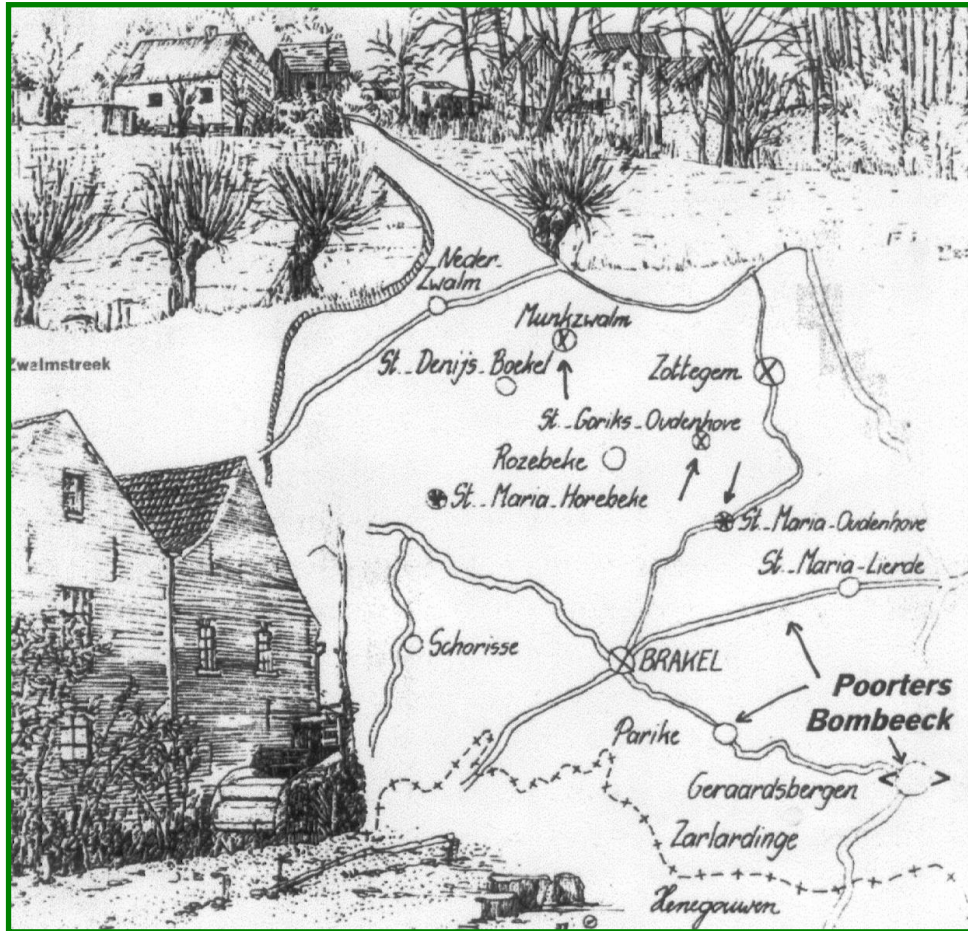
FAMILIEACHTERGROND

Wapenschilden van de vijf baanderijen behorend tot het *Land van Aelst*, Schorisse, Boelare, Zotteghem, Gavere en Rode, samengebonden met het schild van het Land van Aalst zelf (dubbele arend bekroond met keizerskroon).

Jacobus Bombeeck

Handtekening uit 1780 van voorvader **Jacobus Joannes Bombeeck**, die leefde te Aalst in Oost-Vlaanderen in de periode 1753-1812.

Schetskaartje van de **Zwalmstreek**, die gelegen is in Zuid-Oost-Vlaanderen, dichtbij de grens met de provincie Henegouwen. Opmerkelijk voor deze streek zijn de talrijke watermolens welke veelal verscholen liggen in een heuvelend en glooiend gebied. Bemerkt de dorpjes Munkzwalm, Sint-Goriks-Oudenhove en Sint-Maria-Oudenhove en de twee hoofdplaatsen Zottegem en Geraardsbergen. In deze landelijke omgeving ontdekten we onze verste voorvaders en vroegste naamdragers, die als poorters of buitenpoorters werden aangeduid. Onder hen bevonden zich verscheidene water- en/of windmolenpachters, die verspreid in de streek, één of somtijds zelfs twee molens pachtten van de toenmalige molenbezitters. In het oude Land van Aalst diende de stad Aalst samen met de stad Geraardsbergen tot de twee hoofdsteden gerekend te worden. Als men sprak over *de twee steden van het Land van Aalst*, bedoelde men hiermee de oude Dendersteden Aalst en Geraardsbergen. We vonden er verscheidene buitenpoorters, stadspoorters en/of borgers van deze twee hoofdplaatsen, onder andere:

te Aalst :

- in 1552 - Adriaen Boembeke als buitenpoorter te Velsiecke
- in 1567 - Joos Boembeke als buitenpoorter te Velsiecke bij Hundelghem
- in 1567 - Gillis Boembeke als buitenpoorter te Baveghem
- in 1568 - Lieven Bombecke als buitenpoorter te Munczwalm
- in 1570 - Gillis Boembeke als buitenpoorter te Dikkele
- in 1572 - Merten Boembeke als buitenpoorter te Baleghem
- in 1575 - Adriaen Bombecke als buitenpoorter te Munck Swalleme
- in 1598 - Arent Boembeke als buitenpoorter te Beerlegem

en te Geraardsbergen :

- in 1630 - Petrus (Pieter) Bombeke (Bombeeck) als stadspoorter van Geeraerdsberghen
- in 1652 - Karel Bombeke (Bombeeck) als buitenpoorter te Beerlegem
- in 1652 - Joannes (Jan) Boembeke (Bombeeck) als buitenpoorter te Nieuwerkercken bij Aelst
- in 1659 - Bernardus (Bernard) Bombeeck als buitenpoorter te Oomberghe nabij Sotteghem.

• OORSPRONG VAN ONZE FAMILIE

Onze familie Bombeeck, vroeger onder meer als Boenbeke, Boembeke en Bombeke in de toenmalige geschriften beschreven, was oorspronkelijk een molenaarsfamilie welke haar oorsprongsgebied had in de toentertijd Zuidelijke-Nederlanden, dichtbij de grens met Noord-Frankrijk. Deze molenaarsfamilie was over de ganse streek van de Vlaamse Ardennen verspreid. Onze familienaam doet een Franse herkomst vermoeden, maar duidelijkheid hieromtrent kon niet verkregen worden. Ook verwantschap met andere families Bombeeck in de Zuidelijke-Nederlanden (de stad Gent en omgeving) kon tot op heden niet worden aangetoond. Gedurende de *Fransche tijd* (1795 t/m 1813) werd onze familienaam weer dikwijls geschreven zoals in vroegere tijden: **Bombeke** ! Wellicht op deze wijze in Franse documenten geboekstaafd, vanwege onze vermeende Franse afkomst..?

Veel van onze naamdragers waren te vinden in de Zwalmstreek, die ruwweg ligt tussen Zottegem en Oudenaarde. De Zwalm(-beek) > is een landelijke rivier, die op de grens tussen Oost-Vlaanderen en Henegouwen ontspringt, zich noordwaarts een bedding zoekt, ter hoogte van Zottegem naar het westen afbuigt en ongeveer tien km ten noorden van de stad Oudenaarde uitmondt in de Schelde. Het stroomgebied der Zwalmbeek behoort tot de mooiste landschappen van Vlaanderen: een schitterend heuvelend en golvend gebied, rijk aan oude schilderachtige dorpjes, rustieke boerderijen en kerkgebouwen, én met een aantal opmerkelijke fraaie watermolens, waaronder de Boembekemolen. Deze oude watermolen ligt aan de Zwalmbeek net voor de monding van de **Boembeek** in de Zwalm, precies naast de grens van de gemeenten Rozebeke (Zwalm) en Sint-Goriks-Oudenhove (Zottegem). De Boembeek is een zijbeek van de Zwalm, heeft een oppervlakte van 128 ha. en een lengte van 1900 meter, doorsnijdt de gemeente Michelbeke en ontspringt in Elst. In deze prachtige streek verbleven eertijds ook onze verste voorvaders, waarvan er verscheidene het ambacht van molenaar en/of brouwer uitoefenden.

35

De schrijfwijze van onze familienaam...

Met de schrijfwijze van onze familienaam is door de gemeenschap in oude tijden eigenaardig omgesprongen, wat mag blijken uit de tientallen naamsvarianten die we achtereenvolgens ontdekten: van der Boembeke, van der Boenbeken, Van Bombeke, Bombeke, Vander Boenbeke, Van Boembeke, Van Boenbeke, Van den Boembeke, **Boenbeke**, Boembeke, Van der Boombeeke, Boenbeken, Boenbeque, van Boenbeque, Boenbeecx, Bombecke, Bombeck, Bombecx, Boenboek, Bombeecke, Boombeecke, Boenbeek, Boombeek, Bombeeke, Bombeek, Bombeecx, 's-Bombeeck, Boombeeck én... **Bombeeck**.

Het menu v/d dag stond op de muur geschilderd bij de Boembekemolen te Michelbeke op de Zwalmbeek en Boembeek.

Uiteindelijk werd de naam **Bombeeck** voor onze tak van de familie de benaming zoals die in Vlaanderen in 1796 definitief in de Burgerlijke Stand werd vastgelegd. Andere variëteit schrijfvormen, in willekeurige volgorde, waren onder andere: Bonbe, van Bambeecke, Bambeke, Bambecke, van Bambeeck, Van Bambe(c)ke(n), Van Boembecke, Boembeque, Boenbecx, Bombe(e)c, Boenboeck(e), Boombeke, Boonbeke, Boonbeek, Boebeek, Van Boombeke, Van (der) Boenbecke, Boonbeecke, Boonbeeck, Boonbecke, Boonenbeke, Boonebeke, Boonenbecke en Boonbecque.

Hierboven zien we de handtekening van wind- en watermolenaar **Gillis Boenbeke**, de oudste zoon van molenaar en molenbouwer Arnoldus Boenbeke en Maria Petit. De handtekening werd door 'muylder' Gillis Boenbeke gezet op dinsdag 10 juni 1636 te Oomberghen nabij Zotteghem, onder een « contract en voorwaarden raekende de mulder en den watermeulen van Oomberghen ». Op de kaft, waarin de akte uit 1636 zit, staat: *Noopende de pachte van Gillis Boenbeke pachter gheweest vanden meulen t' oomberghe anno 1646...*

(Volgens heemkundige Georges L. Souffreau uit Woubrechtgem zou deze **Gillis Boenbeke fs Arents** zijdelings betrokken en wellicht ook werkzaam zijn geweest op de Boembekemolen te Michelbeke!)

• BETEKENIS VAN DE FAMILIENAAM

De Vlaamse plaatsnamen 1] **Bombeke** en 2] **Boenbeke** en/of **Boembeke** waarvan onze familienaam 3] **Bombeek** hoogstwaarschijnlijk is afgeleid, zijn terug te vinden in de Belgische provincie Oost-Vlaanderen op liefst drie uiteenlopende plaatsen:

1] **Bombeke** : is een familienaam afgeleid van de plaatsnaam **BOMBEKE** te Volkegem (= dichtbij Oudenaarde) en/of de plaatsnamen *Bombeke/Boembeke/Boenbeke* met de aloude “Boembekemolen” of “watermolen te Bombeke”, een korenwatermolen in de omgeving van het dorpje Michelbeke aan de *Boembekestraat* juist voor de monding van de 1900 meter lange *Boembeek*, aan de grens met Rozebeke en Sint-Goriks-Oudenhove. Al sinds mensenheugenis vormt de *Boembekestraat* de verbinding tussen de dorpen Michelbeke en Rozebeke. Al in **1388** werd deze wijk **BOENBEKE** genoemd, vermoedelijk naar ene **Arnolt vander boenbeke(n)** en/of de Boenbeek en dan *boen* in de betekenis van riet dat veelal aan de waterkant voorkomt. De wijk lag in het zuidwesten van Sint-Goriks-Oudenhove en strekte zich uit over de grens met Rozebeke en Michelbeke. Nu wordt het er **BOEMBEKE** genoemd ongetwijfeld naar de aldaar stromende Boembeek (zie ook hieronder 2].

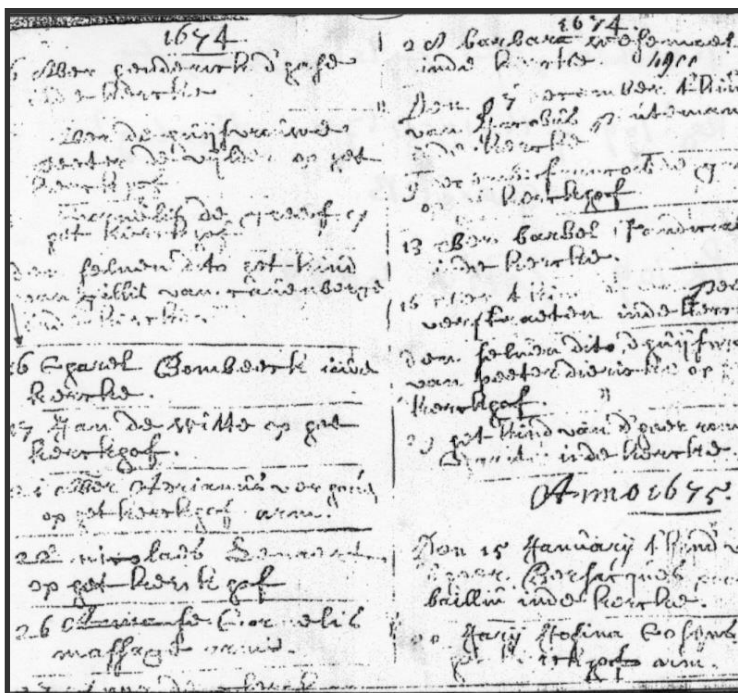
[F. Debrabandere - Verklarend woordenboek v/d familienamen in België en Noord-Frankrijk, Brussel 1983 dl 1 blz. 165]
 [19/20 - Molenadvertenties jrg 28 no 2 april-juni 2000]
 [13 - A. Sanderus - Flandria Illustrata, midden 17de eeuw]
 [Gysseling 1954a: 20]
 [RAMB] - Familie de Roisin 319, 4r]

2] **Boenbeke/Boembeke** : is een familienaam afgeleid van de plaatsnaam en/of hoevenaam met watermolen (die men de **Nedermolen** noemde) en later de “ter-” of de “ten Boembekemeulen”, welke lag te Sint-Goriks-Oudenhove in de nabijheid van Munkzwalm en Zottegem. De molenbezitter was de kasteelheer van het nabijgelegen dorpje Sint-Maria-Oudenhove (zie hiernaast het poortgebouw van het 18de-eeuwse omwalde kasteel >).

[04 en 14 - LvA jrg 1954 blz. 46 en 84]
 [RUGB - Toponymie van Sint-Goriks-Oudenhove]
 [RARB - Inventaris Oud Archief v/h LvZ f 4639]

3] **Bombeek** : deze familienaam staat in de Encyclopedie van Namen gerangschikt onder de groep water, waterwegen en waterwerken bij de ondergroep beken. ‘Uit de omstandigheid, dat ons land een waterland is, vloeit als vanzelf voort, dat al mede talloze namen betrekking hebben op water, waterwegen en waterwerken’, aldus de auteur.

Dat laatstgenoemde “waterwerken”, zou kunnen slaan op de watermolens, die eeuwenlang in de Zwalmstreek door oude watermolenpachters als de Boenbeke(n), Boenbeque, Boembeke en Bombeke waren beheerd. De naam “Bombeek”, zou daarvan kunnen afgeleid zijn. Bijvoorbeeld: Carolus of Karel Bombeke ofwel Charles Bambeke *watermeulenpachter* op tenminste twee watermolens aan de rivier de Dender op de Werf of Kaai ofwel Mosselkaai te Aalst, die in oktober 1674 in de oude **Sint-Martinuskerk van Aalst** als zijnde **Charel Bombeek** begraven werd! (Zie hiernaast Carolus Bombeek fs Gillis zijn kerkelijke begrafenisinscriptie).

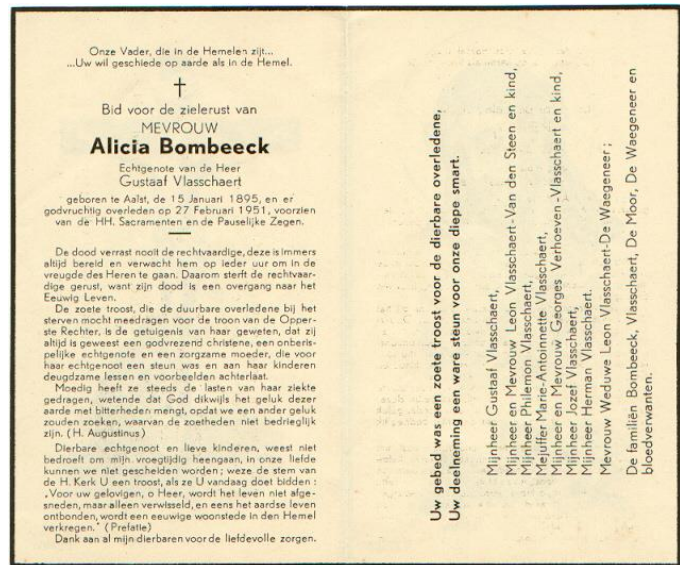
[SAAB/OA/Pr - begraafboek rg 109 f 4899 dd 16.10.1674]
 [DBAE/Bw - dd 09.03.1998]
 [A. Huizinga - Encyclopedie van Namen blz. 213 Strenght Amsterdam 1955]

• MEEST VOORKOMENDE VOORNAMEN

Door de eeuwen heen hebben verschillende factoren een rol gespeeld in de keuze van voornamen, met als voornaamste factor toch wel de traditie. Ook kerkelijke voorschriften (vanaf 1545) en wettelijke bepalingen (vanaf 1795 in de Franse tijd) waren van beslissende invloed op de voornaamsgeving. Gewoonlijk werd de oudste zoon genoemd naar de vader van zijn vader en de tweede zoon naar de vader van zijn moeder. De oudste dochter werd genoemd naar de moeder van haar moeder en de tweede dochter naar de moeder van haar vader. Populairst in onze familie waren de doopnamen Joannes Baptista bij de jongens en bij de meisjes Jo(h)anna of Anna. In het gezin van onze rechtstreekse voorouders Jacobus Joannes Bombeeck en Maria Anna Minot, die leefden in de periode 1753-1814, ontvingen liefst vier kinderen de doopnaam van **Joannes Baptista!** Dit was zelfs voor die tijd zeer zeldzaam, temeer daar alleen het tweede kindje vroegtijdig stierf...

Alicia Bombeeck en haar man Gustaaf Vlasschaert voor hun (oude) bakkerswinkel in het Aalsterse Windmolenstraatje № 83.

37

Van oudsher in onze familie Bombeeck voorkomende doopnamen en/of voornamen waren onder andere:

Adelina, Adolphe (Adolf), Adriana, Adri(e)an(us), Agnes, Albertus (Albert), Aldegonda (Goentje), Alexander (Lex), Alicia, Ali(e)da, Aloysius, Amandina, Andreas (André), Anna, Anto(i)netta, Antonia, Antonius (Ant(h)on), Arnoldus (A(e)rent/Arnout), Augustinus, Barbara, Bartholomeus (soms Albertus), Camiel, Carolus (Karel), Catharina, Charlotta, Christianus, Christoffel, Coleta, Egidius, Elisa, Elisabeth (Betje), Emerentiana (Emmy), Ernestine (Erna), Ferdinandus, Francisca (Francien of Cis), Franciscus (Frans), Godefri(e)dus (Frits), Gregorius (Jos(se), Guilielmus (Willem), Gustaaf, Henri, Henrica, Henricus, Hortentia(na), Hubertina, Hubertus, Isabella, Jacobus, Jacques (Jaak), Jan, Joanna, Joannes, Jo(h)annes Baptista, Johanna (Anna), Johannes, Joseph(us), Josina, Judoca (Joosje), Judocus (Joos), Karel, Leon, Leona, Leonarda (Lea), Leonardus (leo), Leopold(us), Leontina, Livina, Livinus (Lieven), Lodewijk, Louis, Lucas, Magdalena (Leentje), Maria, Marinus, Martina, Martinus, Matthijs (Thijs), Mechtildis (Til), Melanie, Nicolaas, Octaaf, Odila, Odilon, Oscar, Palmyra, Paul, Pelagia, Pelagie, Petronella (Nel), Petrus (Piet), Philemon, Philippus (Flip/Frits), Pieter, Polyd(o)or, Prosper, Prudent, Raymond(us), Renatus, René, Romaan, Sidonia, Sidonie, Stephana, Stijn, Theo, Theodora (Doortje), Theodorus (Theo), Theophiel (Fiel), Valery, Veronica, Victor, Virginia (Gina), Wilhelmus (Wim), Wilhelmina (Helma, Mina of Wilma), Willem en Wouter (Wout).

Aangetrouwde families

Families, die meermaals verwant waren met onze familie Bombeeck, waren de families: Arij, Van Ba(e)len, Bakels, Van de Bee(c)k, Bersou, Van Belle, Van der Biest, Boel, Van der Borcht, Callebaut, Coessens, Cooman, Doyen, Coppens, Geeroms, Geerts, De Groodt, D'Haeseleer, Hermans, van den Heuvel, Heynd(e)rickx, van Hoof(f), Hulsbosch, Jacob(s), Janssen(s), Ko(o)len, La Bay, Manders, Martens, Mat(t)hieu, Van de Meerssche, Meert, Van Mieghem, Muffels, Nederveen, De Neve, Van Nuffel, Pardaens, Porriau, Possè, Praet(s), Raes, van de/den Reek, Ringoir, Roelandt, Rooijackers of Rooijakkers, De Sa(e)deleer, Scheerlinck, Schoon, De Schrijver, De Smet, Van der/den Speeten, Van De(n) Steen, Van Steenberg(h)e, Stoutemas, Tas, Tijs, (De) Temmerman, Troch, Van Vaerenbergh, Vereecken, Verhees, Van De(r) Velde(n), Verhofstad(t), Verhulst, Vermoesen, Vinck, Wauters en Welleman(s).

• AMBTEN, AMBACHTEN, BEROEPEN

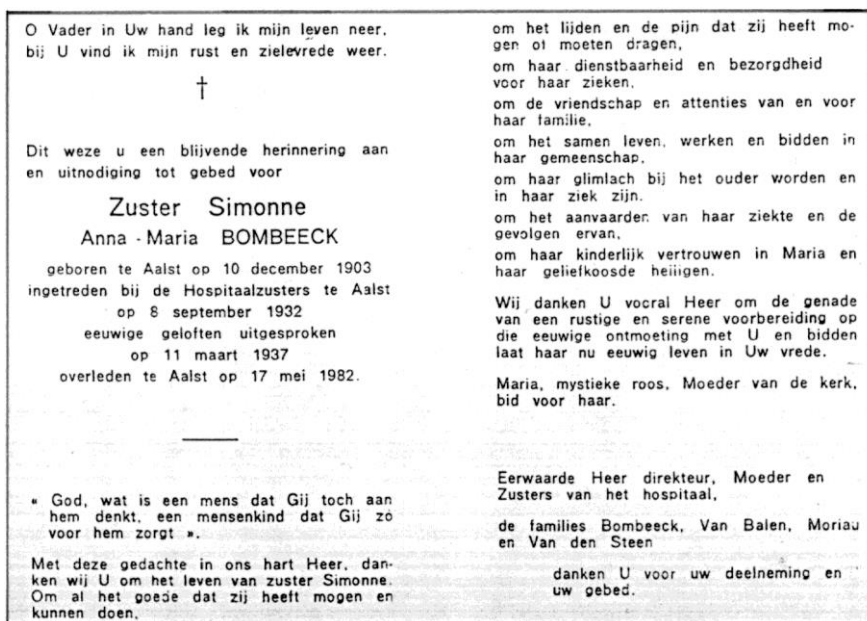
Werkzaamheden, welke in vroeger jaren (tussen circa 1365 en 1950) door onze familieleden werden uitgevoerd om in de broodnodige dagelijkse behoeften te voorzien, waren achtereenvolgens:

• **Ambten** (Openbare ambtsdragers, werkzaam voor overheidsdiensten en kerkgemeenschappen.)

Ontvanger van de verheffingsgelden in *Het Land van Aelst*, Schepen, Baljuw, Schout, Meier (= soort van *Borgemeester*), Gemeenteambtenaar en Rijksambtenaar.

Onder onze naaste bloedverwanten hebben we drie kloosterlingen ontdekt:

- de oudste zoon van katoendrukkersgast **Bartholomeus Bombeeck** en **Agnes Joanna Mathieu, Andreas Bombeeck**, verbleef enige jaren als religieuze bij de fraters in kloosters te Sint-Michielsgestel, Tilburg en Maaseik.
- bij de hospitaalzusters te Aalst was op 8 september 1932 **zuster Simonne (Anna-Maria-Carolina Bombeeck)** ingetreden. Zij was te Aalst (op de Werf) geboren op 10 december 1903 om een uur in de nacht en er overleden op 17 mei 1982 op 78-jarige leeftijd.
- Rachel Van Cauwenbergh, kloosterlinge, dochter van Constantinus en **Hortentia Bombeeck**, stierf te Herdersem Oost-Vlaanderen in april 1984 op 89-jarige leeftijd.

Anna-Maria was een dochter van de schoen- en laarzenmaker Egidius Theofiel Bombeeck († 1937) uit de Klapstraat (= v/d Pontstraat naar de Hoogstraat!) en Justina Isabella Van Balen (A † 1939) een *breijster* uit het Maanstraatje. Egidius Theofiel was een zoon van de Aalsterse *zijdeverversgast* Benedictus Bombeeck (A † 1884) en de kantwerkster Charlot(ta) De Neve (A † 1870).

• **Ambachten** (Meestal voor eigen rekening uitgevoerd zelfstandig vak of ambacht.)

Molenaar, Molenaar/Brouwer, Molenmeester, Molenprijzijmeester, Molenbouwer, Hoedenmaker, Kantwerkster, Spellewerkster, Wever, Weefster, Spinner, Spinster, Leerlooier, Leertouwer, Messenmaker, Herbergier, Herbergierster, Tapper, Tapster, Leurder, Kramer, Ringleurder, Fruitenierster, Wagenmaker, Schoenmaker, Schoenfabrikant, Laarzenfabrikant, Katoendrukker, Plaatsnijder, Barbier, Haarsnijder, Haarkapper, Kleermaker, Kleermaakster, Naaister, Hoedenwasseressse, Wasvrouw, Breister, Kruier, “Verse Visch Verkooper”, Braaister, Smid, Grofsmid, Winkelier, Winkelierster, Handelaar, Kastelein, Lokaalhouder, Drankverkoper, Horlogemaker, Glanzer, Houthakker, Houtverkoper, Grond/aardewerker, Landbouwer, Fabrikant, Autovoerder en Fritesbakker.

• **Beroepen** (Veelal in dienstbetrekking of loondienst uitgevoerd vak of beroep.)

Dagloner, Dagloonster, Voerman, Koetsier, Huidevettersgast, Spoelster, Metser, Metsersgast, Garentwijn-dersgast, Twijnster, Twijnder, Twijndersgast, Loopmeisje, Boodschapper, Slager, Beenhouwer, Débourreur, Vuurstoker, Blauwverversgast, Katoenverver, Strijker, Kuiper, Kaaiwerker, Werkman, Arbeider, Zijdebe-werker, Viscosewerker, Vellenbewerker, Bobijnder, Meestergast (= Voorwerker of Ploegbaas), Soldaat, Officier, Colporteur (= soort Leurder), Spoorwerker, Straatwerker, Stoffeerder, Schrijnwerker, Timmerman, Leidekker, Brievenbesteller, Postbode, Letterzetter, Graveur, Handdrukker, Roldrukker, Inpasser, Fabrieks-arbeider, Fabrieksarbeidster, Winkeljuffrouw, Winkelbediende, Bediende, Kantoorloopster, Dienstbode, Garenglanzer, Tuinier, Chauffeur, Buschauffeur, Magazijnier, Portier, Diamantslijper, Gladslijper, “Electricier”, Mecanieker, Tekenaar, Huishoudster en Cacao-bewerker.